

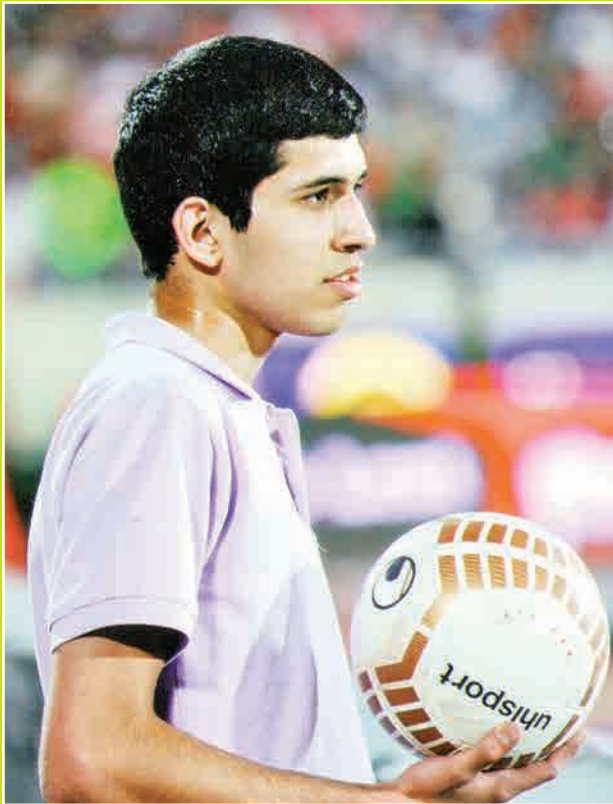

فوتبالیست‌هایی که توپ جمع می‌کردند

فابیو کاناوارو بازیکن سابق فوتبال ایتالیا و پپ گواردیولا بازیکن سابق بارسلونا از معروفترین فوتبالیست‌هایی هستند که فوتبال را با توپ جمع‌کنی شروع کردند. گواردیولا سرمربی منچستر سیتی که خودش راز و استراتژی توپ جمع‌کن‌ها را تجربه کرده بارها و بارها در بازی‌هایی که تیمش نتیجه خوبی نگرفته این نتیجه را حاصل عملکرد امدهانه توپ جمع‌کن‌ها دانسته و به آن‌ها انتقاد کرده است.

ناگفته‌های علیرضا زینالی توپ جمع‌کن سابق فوتبال که با سختی کار، حقوق کم و نبود بیمه به عشق فوتبالیست‌ها وارد این کار شد

بله! توپ جمع‌کنی هادر نتیجه بازی تاثیر می‌گذارد

محبوبش از نتیجه عقب می‌افتاد خیلی سریع توپ را برای دروازه بان حریف می‌انداخت تا به قول خودش هم روی اعصاب گلر برود و هم بازی را سریع‌تر به جریان بیندازد. او که در ۱۰ سال اخیر به عنوان توپ جمع‌کن و بعد هم عکاس ورزشی در بیش از ۵۰۰ بازی شرکت کرده از سختی‌های کار، حق و حقوق، ارتباط با بازیکن‌ها و مواقعی می‌گوید که یک مربی برای عوض کردن نتیجه بازی به نفع خودشان به توپ جمع‌کن‌ها هم دستور می‌دهند.

به ناز مقدسی شاید ما که فوتبال را در تلویزیون تماشا می‌کنیم آنقدرها از پشت پردای که کنار زمین بازی اتفاق می‌افتد با خبر نشویم. اما آن‌هایی که از نقش توپ جمع‌کن‌ها و فوتبال با خبر هستند خوب می‌دانند که گاهی بازی‌هایی که ما از نتیجه اش حرص می‌خوریم حاصل استراتژی توپ جمع‌کن‌ها است. علیرضا زینالی که از ۱۵ سالگی به عنوان توپ جمع‌کن وارد زمین فوتبال شده یکی از توپ جمع‌کن‌هایی بوده که هر وقت تیم

آنهایی که ملی پوش بودند بیشتر خودشان را می‌گرفتند البته بازیکن‌های خوش اخلاقی مثل وحید طالب‌لو، کریم باقری و محمد محمدی هم بودند که به طرفداران نشان روی خوش نشان می‌دادند و خیلی راحت عکس می‌انداختند.

یک حاشیه‌ای که در کار توپ جمع‌کنی وجود دارد این است که توپ جمع‌کن‌ها بی‌طرف نیستند و موقع بازی اگر تیمشان عقب باشد توپ را زودتر به بازیکن می‌دهند و اگر جلو باشد توپ را در تر به زمین می‌انداختند. از این کارها هم می‌کردید؟
به هر حال این موضوع جزو کار و استراتژی توپ جمع‌کن‌ها است. مثلا سر بازی‌های ایران موقعی که عقب بودیم سعی می‌کردیم توپ را زودتر بیندازیم و موقعی هم که جلو بودیم طبعاً توپ را در تر می‌انداختیم.

مربی تیم‌ها هم به شما می‌گفتند که توپ را چطور باید بازیکنان بیندازید؟
اگر تیمشان جلو بود و ما توپ را زود می‌انداختیم یک چیزی به ما می‌گفتند. مثلا یادم است آن زمان که افشین پیروانی سرمربی پرسپولیس بود- فکر کنم با فولاد خوزستان بازی داشتند- من توپ را زود انداختم و او سرم داد زد!

در این ۱۰ سال در چند بازی فوتبال حضور داشتید؟
حدود ۵۰۰ بازی. البته در یک سری از بازی‌ها به عنوان توپ جمع‌کن و تعدادی را هم به عنوان عکاس.

از چه زمانی عکاسی را شروع کردید؟
سال ۹۲ استقلال با مس کرمان بازی داشت. نیمه نخست بازی توپ جمع‌کن بودم و نیمه دوم کار پوشیدم و عکاسی کردم. از شانس من بازی خداحافظی فرهاد مجیدی بود و توانستم عکس‌های خوبی از حاشیه‌های بازی بیندازم.

نخستین بازی ۹۰ دقیقه عکاسی کردید چه بازی بود؟
بازی پرسپولیس و میلان بود که مالدینی و گتوزو هم آمده بودند.

روی اعصاب دروازه بان‌ها می‌رفتم

سخت‌ترین جایی که توپ افتاده است و مجبور شدید برودید و توپ را بیابورید کجا بود؟

توئل پایین ورزشگاه آزادی، همان جایی که چند وقت پیش یکی از لیدرها به داخلش افتاد. من باید از آنجا پایین می‌پریدم و بعد دوباره دستم را می‌گرفتم به دیوار و می‌آمدم بالا. چون ممکن بود در این فاصله‌ای که من می‌رفتم و توپ را می‌آوردم دروازه بان توپ بخواند و توپ نباشد خیلی استرس داشتم.

سختی کار یک توپ جمع‌کن در فوتبال چیست؟

یکی از سختی‌های کار ما این بود که در بازی‌های مهم تماشاچیان سنگ و نارنجک پرتاب می‌کردند و احتمال داشت با توپ جمع‌کن برخورد کند. یادم است در جام حذفی بازی استقلال-پرسپولیس بود و من رفتم پشت دروازه رحمتی ایستادم تا سنگ و نارنجک به من نخورد. البته فقط هم سنگ و نارنجک نیست! حتی بطری و گوشی موبایل هم پرت می‌کنند.

تا به حال حادثه‌ای برای شما پیش آمده؟
موقعی که توپ جمع‌کن بودم نه! اما وقتی عکاس شدم در دربی ۴-۲ استقلال، پرسپولیس را برد، یک نارنجک زدند که خورد به دستم و خونریزی کرد.

به تجهیزات و دوربین تان آسیبی نرسید؟
خیر! خدا را شکر.

توپ‌هایی که بازیکن‌ها در بازی شوت می‌کنند چطور باشما بر خوردنکرده؟

در یکی از دربی‌ها هم حرم هادی نوروزی یک شوت زد که به کتفم برخورد کرد.

چند وقت پیش کلیبی در فضای مجازی بخش شد که در آن کریم رونالدو شوتی زد و توپش به یکی از تماشاچیان برخورد کرد و به همین دلیل بلافاصله کنار زمین رفت و از تماشاگر عذر خواهی کرد و حتی پیراهنش را به او داد. تا به حال در تیم‌های ایرانی این اتفاق افتاده که فوتبالیستی برود عذر خواهی کند؟

اتفاقا چند روز پیش من هم این کلیپ رونالدو را دیدم و تعجب کردم که وسط بازی اصلا چطور متوجه شد. شاید به خاطر اینکه یک نفر سمت تماشاچی و منداوایش کرد اما به هر حال در ایران این اتفاق نمی‌افتد یا حداقل من ندیده‌ام. شاید دلایل این باشد که بازی خیلی ذهن بازیکن را درگیر می‌کند و وقتی توپ به کسی برخورد می‌کند، فوتبالیست متوجه نمی‌شود. به هر حال به خاطر دارم یکبار در تمرین استقلال فرهاد مجیدی شوتی زد که توپ به دوربین یکی از عکاس‌ها برخورد کرد و دوربینش از وسط شکست.

فرهاد مجیدی بابت این حادثه چکار کرد؟ پول دوربینی که شکسته را پرداخت کرد؟
یادم نیست! راستش اصلا تیرسیدم.

الان اگر این اتفاق بیفتد و بازیکن تویی شوت کند که دوربین یک عکاس بشکند، پولش را می‌دهد یا نه؟ اصلا وظیفه دارد که این کار را بکند؟

وظیفه‌ای نیست؛ شاید اگر این اتفاق بیفتد یک بازیکن با خواست خودش خسارت را جبران کند.

یعنی یک توپ جمع‌کن یا عکاس و تجهیزات عکاسی در ورزشگاه بیمه‌نداردند؟

ببینید ما می‌توانیم تجهیزات اتمان را با هزینه شخصی خودمان بیمه کنیم اما هزینه‌اش خیلی زیاد است. فکر می‌کنم یک عکاس بابت تجهیزات عکاسی‌اش باید سالیانه حدود ۴ تا ۳ میلیون حق بیمه پرداخت کند که به نسبت حقوقش اصلا صرف نمی‌کند!

دورانی که توپ جمع‌کن بودید هم تحت پوشش بیمه حوادث یا مسئولیت نبودید؟

پول هم به زور به ما می‌دادند چه برسد به بیمه!

حدود ۸۵ درصد از رانندگانی که باعث تصادفات مرتبط با خواب می‌شوند، مرد هستند و حدود یک سوم آنها حداکثر ۳۰ سال سن دارند.

برای یک توپ جمع‌کن اینکه بسبتش در کدام قسمت زمین باشد مهم است؟ اصلا کدام قسمت زمین برای یک توپ جمع‌کن بهتر است؟

ببینید اولش که توپ جمع‌کن می‌شوی پست رویه رو را به تو می‌دهند (یعنی در طول و مقابل نیمکت بازیکن‌ها) اینجا جای خیلی خوبی نیست یکی از دلایلش هم این است که تماشاگرها سنگ می‌زنند و دلیل دومش هم این است که آنجا زیاد سخت نیست چون ۶ نفر در آن نقطه هستند. یک مقدار که سطح توپ جمع‌کن بالاتر می‌رود، سمت نیمکت بازیکن‌ها می‌ایستد و بعد از این سطح که بالاتر می‌روی پشت دروازه را به تو می‌سپارند چون این منطقه خیلی حساس است.

این قاعده و قانون را لیدر توپ جمع‌کن‌ها تعیین می‌کند؟

راستش نه. جایی نوشته نشده اما من به صورت تجربی متوجه شدم. پشت دروازه به خاطر اینکه می‌توانی توپ را زودتر به دروازه بان بدهی تا کمتر تلف کند و اگر این کار را نکنند ممکن است کارت زرد بگیرد، بنابراین پشت دروازه برای توپ جمع‌کن‌ها منطقه خیلی حساس‌تری است.

وقتی پشت دروازه بودید دروازه بان‌ها توپ را به او زود بدهی اما وقت تلف کند؟

بازی که خیلی ناراحت شدم و نتوانستم کمک کنم بازی ایران و عربستان بود که زمان علی دایی باختمیم و به جام جهانی رفتم. دروازه بان عربستان خیلی وقت تلف می‌کرد و اعصابم را خرد کرده بود اما آخر هم از داور کارت زرد نگرفت. ولی به هر حال از خیلی از بازی‌ها هم کارم را می‌کردم و تاثیر می‌گذاشتم یعنی وقت‌هایی که می‌خواستیم بازی زود شروع شود توپ را زود می‌انداختم و وقت‌هایی هم که دوست نداشتم یک مقدار دیر تر توپ را می‌انداختم (باخنده)

پس خیلی وقت‌ها که دروازه بان‌ها به خاطر وقت تلف کردن کارت زرد می‌گیرند کار توپ جمع‌کن‌ها است.

فرش ۲۰، ۳۰ ثانیه است (باخنده) اینکه روی اعصاب گلر می‌روی اثر دارد. مثلا موقع‌هایی که دروازه بان تیمش جلو است می‌خواهد وقت تلف کند و وقتی توپ جمع‌کن توپ را برای او زودتر می‌انداخت اعصابش خرد می‌شود! همین موضوع حتی باعث می‌شود گل هم بخورد.

روی اعصاب کدام دروازه بان رفتید که باعث شده گل بخورد؟

بازی استقلال و داماش گیلان بود که استقلال یک بر صفر عقب بود. آن موقع نظر محمدی دروازه بان داماش بود، من پشت دروازه بودم و توپ را سریع به زمین می‌انداختم و دست آخر هم استقلال ۳-۱ یک بازی را برد.

یعنی توپ جمع‌کن‌ها اینقدر در نتیجه بازی‌ها تاثیر گذار هستند؟

شاید هم این تلقین من است که فکر می‌کنم در نتیجه بازی اینقدر تاثیر گذار بودم (باخنده) ولی به هر حال بی‌تاثیر هم نبستم. به نظر من توپ جمع‌کن‌ها مانطور که در مشهد چون باعث جنجال‌های زیادی شده‌اند قطعاً تاثیر گذار هستند. چون این یک حق میزبانی است که یک تیم دارد و طبیعی است که این اتفاق بیفتد.

وقتی توپ بین تماشاگرها می‌افتد توپ را برای توپ جمع‌کن‌ها می‌انداختند؟

خدا را شکر از شانس من همیشه وقتی توپ بین تماشاگرها می‌افتد توپ را می‌داند. ولی خیلی وقت‌ها تماشاچی توپ را نمی‌دهد! مثلا در بازی ایران و کره جنوبی توپ بین تماشاگران افتاد و ندادند. بعدا هم که تدارکات دنبالش رفت تماشاچی توپ را با خودش برده بود.

عکاس حرفه‌ای با بازیکن‌ها صمیمی نمی‌شود

صمیمی باشم ولی الان که عکاسی می‌کنم اصلا دلم نمی‌خواهد. دلش هم این است که اگر با بازیکنی صمیمی باشی نمی‌توانی هر عکسی که از او می‌اندازی را منتشر کنی؛ چون ممکن است در حالی باشد که دلش نخواهد

عکسش منتشر شود. البته من با وحید طالب‌لو خیلی صمیمی بودم ولی به هر حال وقتی در یکی از بازی‌ها گل بدی خورد، عکسش را انداختم و منتشرش کردم.

ناراحت نشد؟
نه! خودش اخلاقم را می‌داند.

ولی خودتان گفتید موقعی که توپ جمع‌کن بودید خیلی بی‌طرف نبودید و به نفع بازیکنان کار می‌کردید.

شاید موقعی که توپ جمع‌کن بودم به نفع آنها کار می‌کردم ولی توپ جمع‌کنی کار حرفه‌ای نیست اما عکاسی یک کار حرفه‌ای است و نباید کار و رفقت را با هم قاطی کرد. ضمن اینکه بالاخره توپ جمع‌کنی کار شخصی نیست و لیدر هم به توپ جمع‌کن‌ها خط می‌دهد و مجبور هستی که همان کار را بکنی که به تومی گویند.

به عنوان عکاس ورزشی به غیر از فوتبال از بازی‌های ورزشی دیگری هم عکاسی می‌کنید؟

بله! والیبال و بسکتبال هم عکاسی می‌کنم.

بهترین عکس ورزشی که گرفتید چه عکسی بود؟

یک عکس نیست چند تا بودند؛ مثلا یک عکسی بود که از سید موسوی و شهرام معمودی در زمین والیبال گرفتم که این عکسم دیپلم افتخار تصویر سال را گرفت.

یک عکس دیگر بود که از بسکتبالیست‌ها گرفتم و در دوربین نت اول شد. بین عکس‌های فوتبالی هم یک عکس بود که پار سال سر تمرین تیم ملی از کی‌روش انداختم و خیلی مورد توجه قرار گرفت.

خیلی کم است.

الان نرخ حق تصویر ورزشی چقدر است؟
میانگین ۵۰ تا ۱۲۰ هزار تومان؛ مثلا عکس‌هایی که از تمرین تیم‌ها می‌گیریم ۵۰ هزار تومان و عکس‌های بازیکن‌ها از ۷۰ تا ۱۲۰ پانهایتا ۱۵۰ هزار تومان.

بعضی از فوتبالیست‌های مطرح دنیا قبلا کنار زمین توپ جمع‌کن بوده‌اند. شما هم بعد از توپ جمع‌کنی تصمیم گرفتید عکاس ورزشی شوید؛ این تغییر چطور اتفاق افتاد؟

از نوجوانی به عکاسی علاقه‌مند بودم. به همین دلیل زمانی که توپ جمع‌کن بودم با گوشی موبایلم که خیلی هم بی‌کیفیت بود، عکاسی می‌کردم؛ مثلا از نیمکت بازیکن‌ها و دروازه بان‌هایی که نزدیکشان بودم، عکس می‌گرفتم و آن موقع یک سایت طرفداری به نام تپ‌گل بود که عکس‌هایم را در آن منتشر می‌کردم. یادم است که بعد از بازی‌های سریع به خانهمان می‌رفتم و کابل موبایلم را به کامپیوتر وصل و عکس‌ها را در این سایت آپلود می‌کردم. خیلی از دوستانم از عکس‌هایم استقبال می‌کردند و از اینکه دوستان نزدیک بازیکن‌ها

این عکس حسین علیزاده، بهترین عکاس ورزشی تصویر سال سال گرفت